

Jelgavas pilsētas jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte

Gints Klāsons

Jaunatnes pētnieks, sociologs, Eiropas Jaunatnes politikas
zināšanu centra (EKCYF) Latvijas nacionālais koordinators

GintsKlasons@gmail.com

+371 22830200

05.05.2020.

PREZENTĀCIJAS STRUKTŪRA

Par pētījumu

Kontekstam 1: Latvijas jaunieši vs ES kopējie rādītāji

Jaunieši Jelgavā

Jauniešu skaits Jelgavā

Jauniešu ikdienas mobilitāte

Jauniešu sabiedriskā un sociālā aktivitāte

Jauniešu iespējas: sabiedriskās & personīgās

Iespējas vs to izmantošana

Jauniešu viedoklis par savu pašvaldību

Kopsavilkums

+

Kontekstam 2: Jaunatnes politika un darbs ar jaunatni Latvijas pašvaldībās

PAR PĒTĪJUMU

627 jaunieši aptaujāti Jelgavā 2019.gada oktobris-decembris

		%
VECUMS	13 - 15	20
	16 - 20	33
	21 - 25	17
	Nav atbildes	30
DZIMUMS	Vīrietis	21
	Sieviete	50
	Nav atbildes	29
DZĪVO JELGAVĀ	Mazāk par gadu	6
	1-3 gadus	14
	4-6 gadus	5
	7-9 gadus	5
	Vairāk kā 9 gadus	70
DZĪVESVIETA	Pilsētas centrs	35
	Satiksmes ielas un Meju ceļa mikrorajons	13
	Rūpniecības ielas mikrorajons	10
	Dobeles šosejas mikrorajons	9
	Citur ārpus pilsētas un novada	8
	RAF mikrorajons	7
	Lietuvas šosejas mikrorajons	5
	Pārlielupe (privāto māju mikrorajons)	4
	DEPO un Cukurfabrikas mikrorajons	4
	Jelgavas novads	4
	Rīga	0,2

SARUNVALODA	Latviešu	62
	Krievu	9
	Nav atbildes	29
IZGLĪTĪBA	Pamatskolā (9. kl. izglītība)	18
	Vidusskolā	18
	Profesionālā vidusskolā, tehnikumā	8
	Augstskolā	20
	Šobrīd nemācos/nestudēju	6
	Nav atbildes	29
NODARBINĀTĪBA	Jā, strādāju pilnas slodzes darbu	8
	Jā, strādāju nepilnas slodzes darbu	11
	Strādāju gadījuma darbus	8
	Nē, pašlaik nestrādāju	44
	Nav atbildes	29

Cik daudz jauniešu dzīvo Jelgavas pilsētā? Kā jauniešu skaits mainījies pēdējo gadu laikā? Kur jaunieši pavadīja savu laiku ikdienā? Kas jauniešus apmierina un kas neapmierina Jelgavas pilsētā? Kādas iespējas ir pieejamas jauniešiem un kādas tiek vērtētas kā nepieejamas? Cik daudz jauniešu plāno pārcelties tuvākajos gados prom no Jelgavas pilsētas? Cik aktīvi ir Jelgavas pilsētas jaunieši kultūras, sabiedriskās un pilsoniskās aktivitātēs? Šie un citi jautājumi analizēti šajā pētījuma rezultātu apkopojumā.

Jelgavas pilsētas jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte 2020

Pētījuma ziņojums

Saturs

IEVADS	2
KOPSAVILKUMS	3
Jauniešu statistisks raksturojums	3
Jauniešu ikdienas mobilitāte	3
Apmierinātība ar Jelgavu kā vietu, kur dzīvot, strādāt un pavadīt brīvo laiku	3
Jauniešu viedoklis par Jelgavas pilsētā risināmajiem jautājumiem jauniešu jomā	3
Sabiedriskā un sociālā aktivitāte	4
Jauniešu iespēju vērtējums	4
Informācijas ieguves avoti	4
Tuvākās nākotnes plāni	5
JELGAVAS PILSĒTAS JAUNIEŠU STATISTISKS RAKSTUROJUMS	6
JELGAVAS PILSĒTAS JAUNIEŠU VIEDOKĻI UN VĒRTĒJUMI	9
Jauniešu ikdienas mobilitāte	9
Apmierinātība ar Jelgavu kā vietu, kur dzīvot, strādāt un pavadīt brīvo laiku	9
Jauniešu viedoklis par Jelgavā risināmajiem jautājumiem jauniešu jomā	13
Sabiedriskā un sociālā aktivitāte	14
Brīvais laiks	19
Izglītība un profesija/ nodarbošanās	21
Veselība un veselīgs dzīvesveids	23
Ģimene un personīgā dzīve	24
Apmierinātība ar pašreizējo dzīvi kopumā	25
Informācijas ieguves avoti	27
Plāni mainīt dzīvesvietu	28
PIELIKUMS	31
Jauniešu aptaujas izlases sociāli demogrāfiskais profils	31

Erasmus+: Jaunatne darbībā stratēģiskās partnerības projekts

(RE)SEARCHING FOR QUALITY OF LIFE OF YOUNG PEOPLE IN BALTICS JAUNIEŠU DZĪVES KVALITĀTES IZPĒTE BALTIJAS VALSTĪS

Projekta Nr. 2017-2-LV02-KA205-001657

Jaunatnes starptautisko
programmu aģentūra

Līdzfinansē
Eiropas Savienības programma
"Erasmus+"

Lastekaitse Liit
Estonian Union for Child Welfare

www.youthpitstop.com

Izglītība un
apmācības

Ģimene
un vienaudži

Labklājība

Mājoklis
un vide

Nodarbinātība

Līdzdalība

Veselība

www.youthpitstop.com

Atsevišķu pašvaldību salīdzinājums: dati no pašvaldībās veiktajām jauniešu aptaujām

Mārupe / Sigulda / Olaine / Krustpils / Kuldīga /
Liepāja / Bauska / Roja

**KONTEKSTAM:
LATVIJAS JAUNIEŠI
VS
ES KOPĒJIE RĀDĪTĀJI**

www.youthpitstop.com

Zema noziedzība,
droša pilsētvide

Aktīvs kultūras patēriņš

Tīra vide, zems
piesārņojums

Izteikta
orientācija uz
uzņēmējdarbību
(kura tomēr reti
īstenojas)

Aktīva kultūras
līdzdalība
(Dziesmu un deju
svētku kustība)

Labas svešvalodu
zināšanas

Pieejama izglītība, izglītoti
jaunieši (lielākajai daļai ir
vismaz vidējā izglītība)

Pieejams internets,
jaunās tehnoloģijas

Zems bezdarba līmenis

Sociālās atstumtības un
nabadzības risks

Apcelšana, pazemošana
skolā

Zema pilsoniskā, sabiedriskā
līdzdalība

Zema aktivitāte neformālajā,
mūžizglītībā

Zemas sekmes skolā

Neveselīgs dzīvesveids (smēķēšana,
alkohols, inhalanti, palielināts svars)

Augsti pašnāvību rādītāji

Aizspriedumi, neiecietība,
diskriminācija (etniskās
piederības, seksuālās orientācijas,
ienākumu nevienlīdzības dēļ)

Ienākumu nevienlīdzība
sabiedrībā

Slikti sadzīves apstākļi, mājokļa pieejamība
un labiekārtojums (nav personīgās telpas)

Nepilnvērtīga veselības
aprūpe

Bažas par iespējam atrast
darbu, kas pašiem patīk

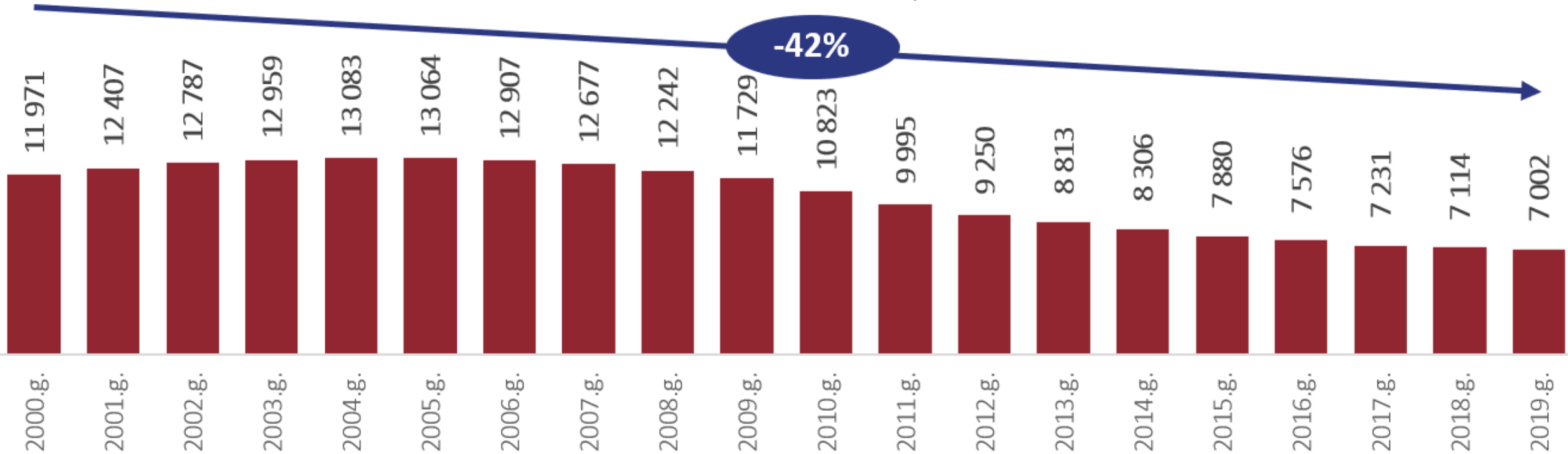
Liela emigrācija, diaspora

JAUNIEŠU SKAITS JELGAVĀ

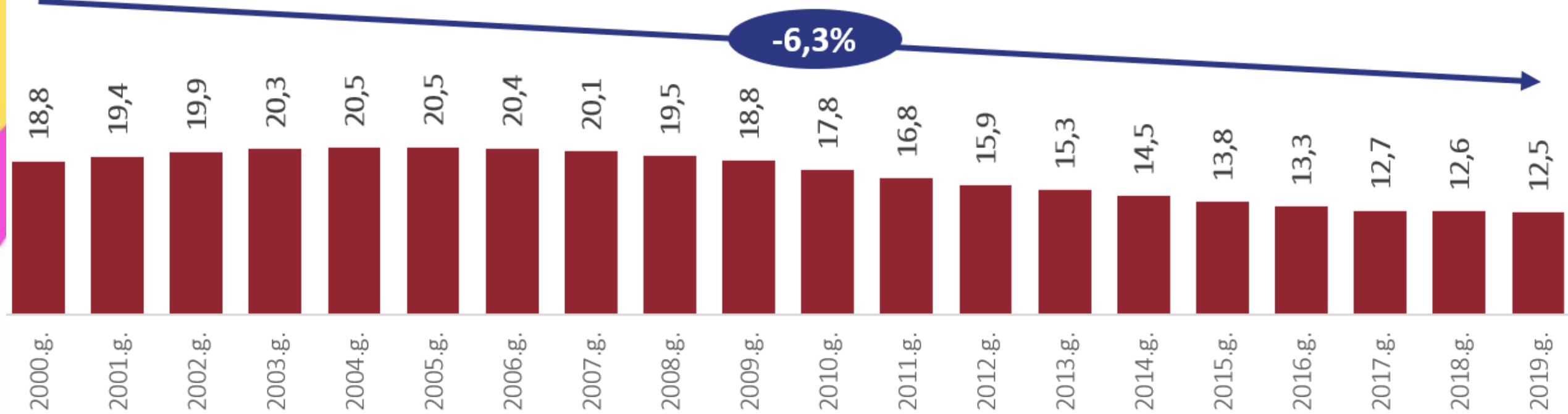
Jauniešu (13-25) skaits Jelgavā

Datu avots: Centrālā statistikas pārvalde

Jauniešu (13-25) īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā Jelgavā

Datu avots: Centrālā statistikas pārvalde, autora aprēķini

2019 vs 2000	Latvija	Jelgava
Pavisam iedzīvotāji	-19%	-12%
Jaunieši 13-25	-48%	-42%
Jauniešu īpatsvars	-7%	-6%

Dzimstība + Emigrācija

Plāni mainīt dzīvesvietu tuvāko gadu laikā (%)

Neplānoju mainīt / Dzīvošu pašreizējā dzīvesvietā

37

Plānoju pārcelties uz citu vietu Jelgavas pilsētā

12

49% plāno dzīvot Jelgavā

Plānoju pārcelties uz Jelgavas novadu

3

Plānoju pārcelties uz citu vietu Latvijā

16

Rīga

Plānoju pārcelties uz citu valsti

9

Lielbritānija
Beļģija
Krievija
Vācija
ASV
Īrija

28% plāno pārcelties prom

Nezinu / Grūti pateikt

23

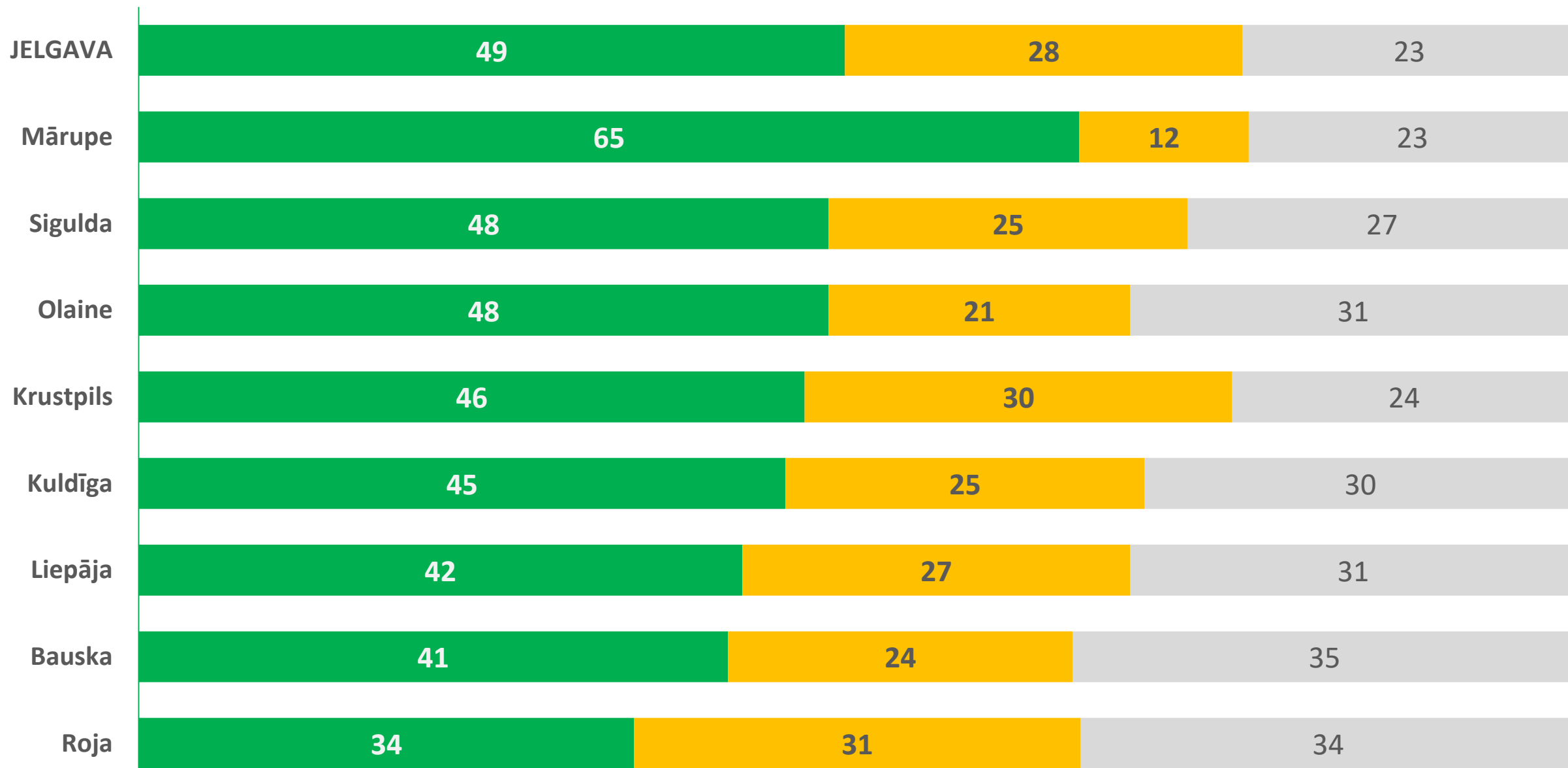
Plāni mainīt dzīvesvietu

Attēlots to jauniešu īpatsvars (%), kuri plāno dzīvot savā pašvaldībā vai plāno pārcelties.

■ Plāno dzīvot savā novadā

■ Plāno pārcelties

■ Nezina/ Nav konkrēta viedokļa

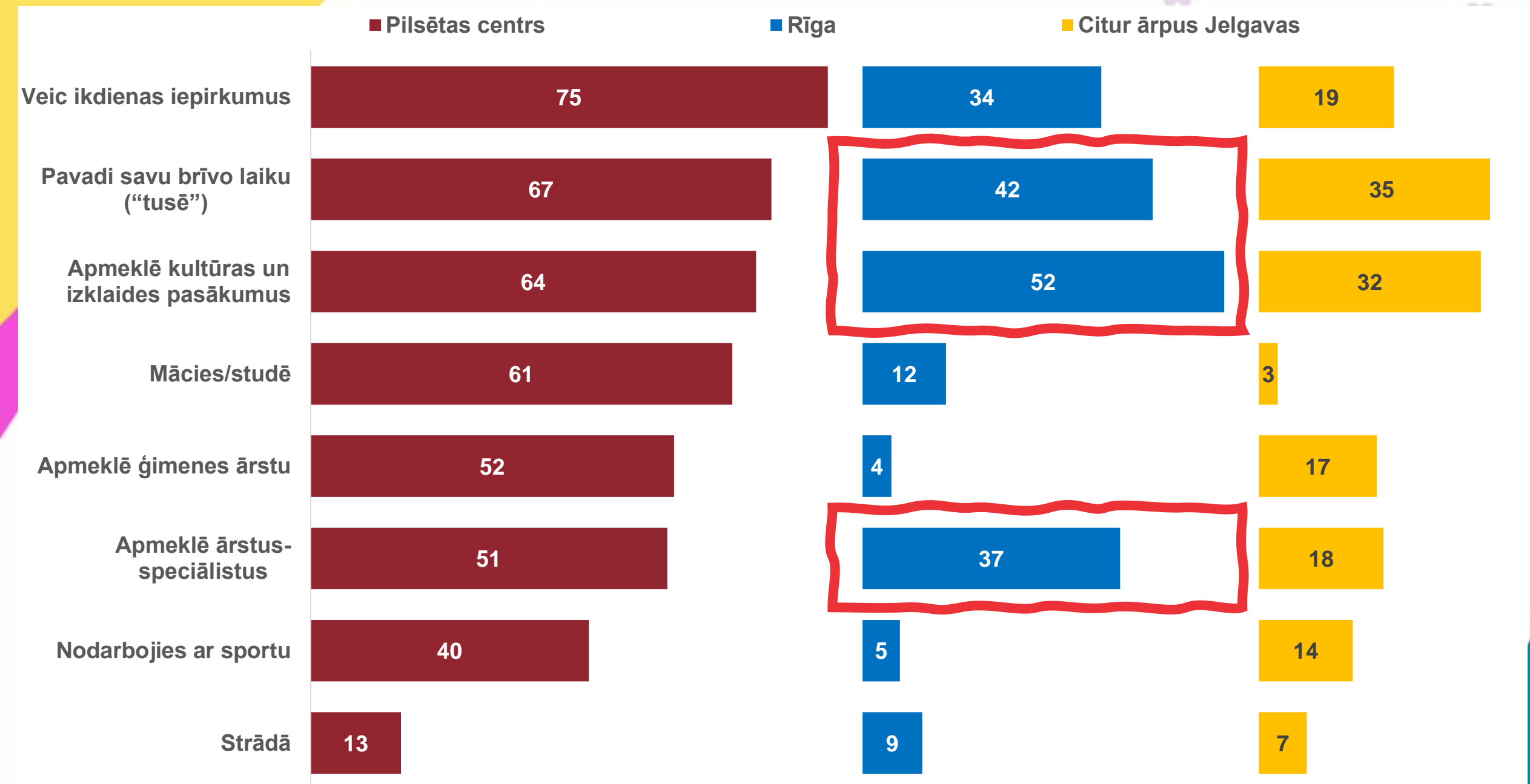

JAUNIEŠU IKDIENAS MOBILITĀTE

Jauniešu ikdienas mobilitāte

Attēlots to jauniešu īpatsvars (%), kuri konkrētās aktivitātes veic norādītajās apdzīvotajās vietās.

JAUNIEŠU SABIEDRISKĀ UN SOCIĀLĀ AKTIVITĀTE

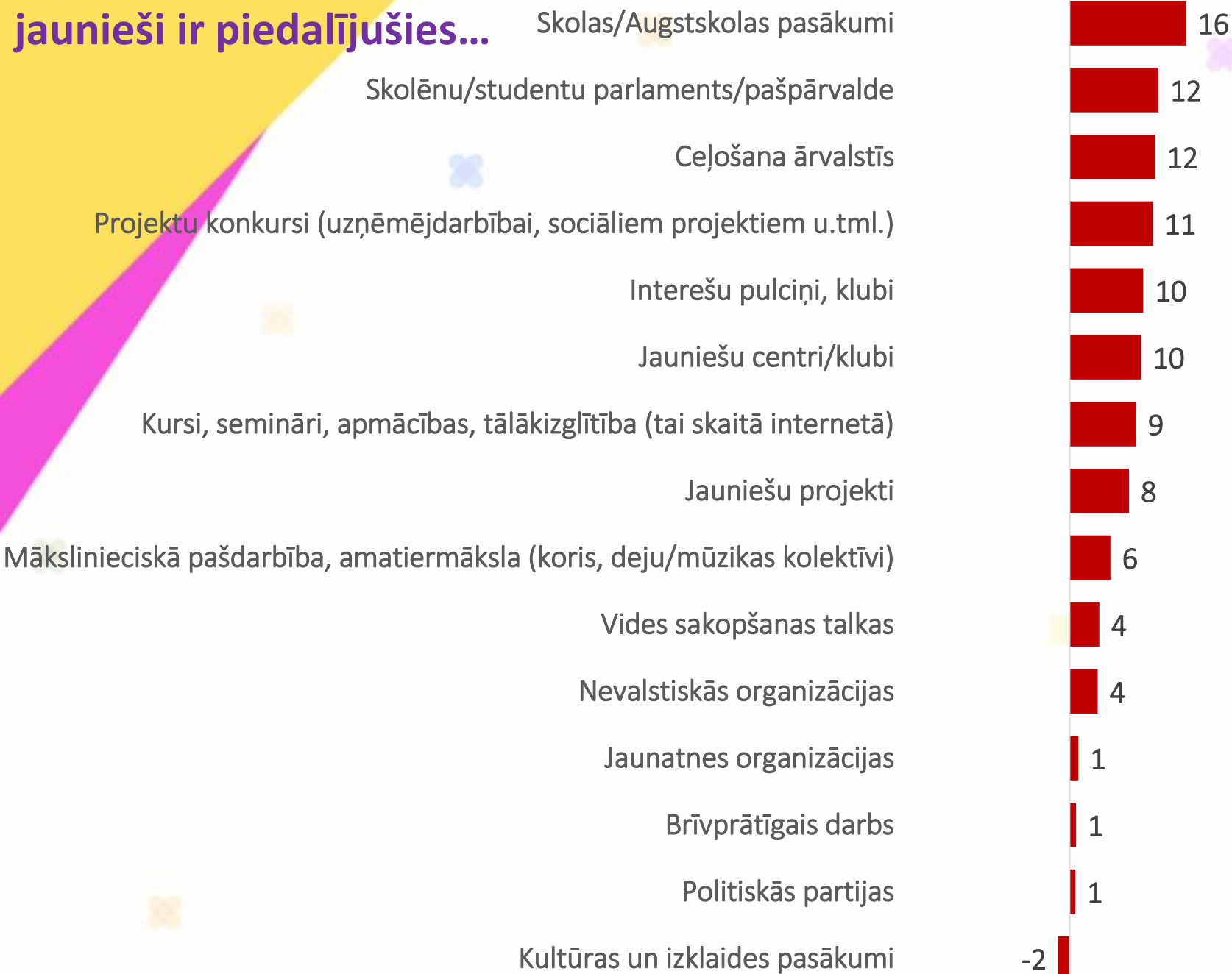
Pēdējā gada laikā jaunieši ir piedalījušies...

Attēlots to jauniešu īpatsvars (%), kuri ir piedalījušies norādītajās aktivitātēs vismaz reizi.

Pēdējā gada laikā jaunieši ir piedalījušies...

Retāk nekā LV | Biežāk nekā LV

Attēlota Jelgavas rādītāju novirze no kopējiem LV rādītājiem. Piemēram, skolas/augstskolas pasākumos Jelgavā piedalījušies par 16% vairāk jauniešu, nekā Latvijā kopumā.

Mazāk aktīvi brīvajā laikā ir...

jaunieši, kas mācās profesionālajās vidusskolās un tehnikumos,
tie, kas šobrīd nemācās un nestudē,
tie, kuru ikdienas sarunvaloda ir krievu valoda.

**Mērķgrupas, kuras 'neuzrunā' esošais
brīvā laika un sabiedrisko aktivitāšu
piedāvājums.**

JAUNIEŠU IESPĒJAS: SABIEDRISKĀS & PERSONĪGĀS

Sabiedriskās iespējas

Attēlots to jauniešu īpatsvars (%), kuri novērtē, ka viņiem konkrētās iespējas ir pieejamas.

Nodarboties ar fiziskām aktivitātēm, sportu (ārpus skolas/augstskolas)

78

Ikdienā lietot veselīgu pārtiku

75

Saņemt veselības aprūpes pakalpojumus

72

Pavadīt laiku ar draugiem

71

Apmeklēt kultūras un izklaides pasākumus

63

Veikt brīvprātīgo darbu

59

Nodarboties ar vaļaspriekiem, kuri man patīk

58

Pilnveidoties, apmeklēt dažādus kursus, apmācības, seminārus

56

Pavadīt brīvo laiku tā, kā es to vēlos

56

Piedalīties jauniešu projektos un aktivitātēs

51

Iesaistīties amatiermākslas kolektīvos, mākslinieciskajā pašdarbībā

48

Iesaistīties jauniešu/jaunatnes organizāciju darbībā

43

Ceļot, iepazīt citas kultūras, valstis

39

Iesaistīties nevalstisko organizāciju darbībā

23

Iesaistīties politisko organizāciju, partiju darbībā

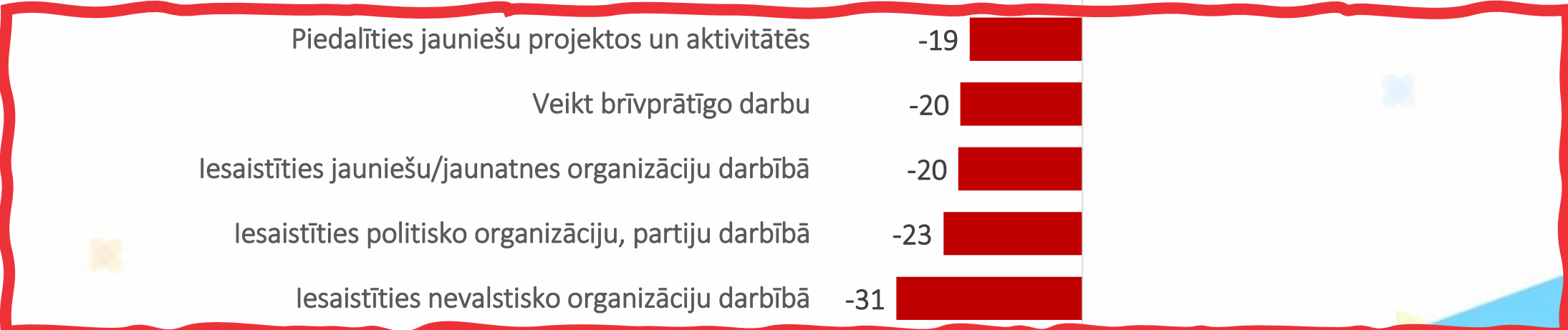
11

Sabiedriskās iespējas

Attēlota Jelgavas rādītāju novirze no kopējiem LV rādītājiem. Piemēram, to jauniešu īpatsvars, kuri novērtē, ka viņiem ir iespējas saņemt veselības aprūpes pakalpojumus, Jelgavā ir par 3% zemāks nekā Latvijā kopumā.

Personīgās iespējas

Attēlots to jauniešu īpatsvars (%), kuri novērtē, ka viņiem konkrētās iespējas ir pieejamas.

Personīgās iespējas

Ietekmēt lēmumus savā skolā/ augstskolā

Gūt/sasniegt panākumus dzīvē

Ietekmēt lēmumus savā ģimenē

Gūt materiālos, finansiālos panākumus dzīvē

Ietekmēt savas pašvaldības lēmumus

Pavadīt laiku kopā ar ģimeni

Nodarboties ar uzņēmējdarbību

Iegūt tādu izglītību, kādu es vēlos

Brīvi paust savu viedokli, vērtējumu, uzskatus

Saņemt palīdzību sarežģītās, problemātiskās situācijās

Izvēlēties profesiju/nodarbošanos, kura man pašam/-ai patīk

Atrast domubiedrus (savā dzīvesvietā, internetā)

Atrast darbu, kas man patīk

Retāk nekā LV | Biežāk nekā LV

5

2

1

-1

-4

-5

-6

-8

-10

-12

-13

-15

-18

Attēlota Jelgavas rādītāju novirze no kopējiem LV rādītājiem. Piemēram, to jauniešu īpatsvars, kuri novērtē, ka viņiem ir iespējas ietekmēt lēmumus savā skolā/augstskolā, Jelgavā ir par 5% augstāks nekā Latvijā kopumā.

**IESPĒJAS
VS
TO IZMANTOŠANA**

Ir iespējas pavadīt brīvo laiku atbilstoši savām vēlmēm

Attēlots to jauniešu īpatsvars (%), kuri novērtē, ka viņiem ir visas vai lielas iespējas pavadīt brīvo laiku pēc savām vēlmēm.

Līdzdalības iespējas VS Līdzdalības pieredze

Attēlots to jauniešu īpatsvars (%),
(zilā krāsā) kuri novērtē, ka viņiem konkrētās iespējas ir pieejamas;
(dzeltenā krāsā) kuri konkrētajās aktivitātēs ir piedalījušies.

Kādēļ esošās iespējas netiek izmantotas?

Nav intereses par konkrētajām aktivitātēm

Ne visus interesē dalība NVO, politiskās organizācijās, brīvprātīgajā darbā u.tml.

Esošais aktivitāšu piedāvājums neatbilst jauniešu interesēm

Piemēram, pulciņu tēmas var neatbilst tam, ko vēlas jaunieši, vai piedāvātie jauniešu projekti nav par jauniešiem aktuālām tēmām, vai kultūras pasākumi neatbilst jauniešu interesēm/ vecuma grupām u.tml.

Jauniešu vēlmes brīvā laika pavadīšanas iespējās Jelgavā: TOP15 atbildes (%)

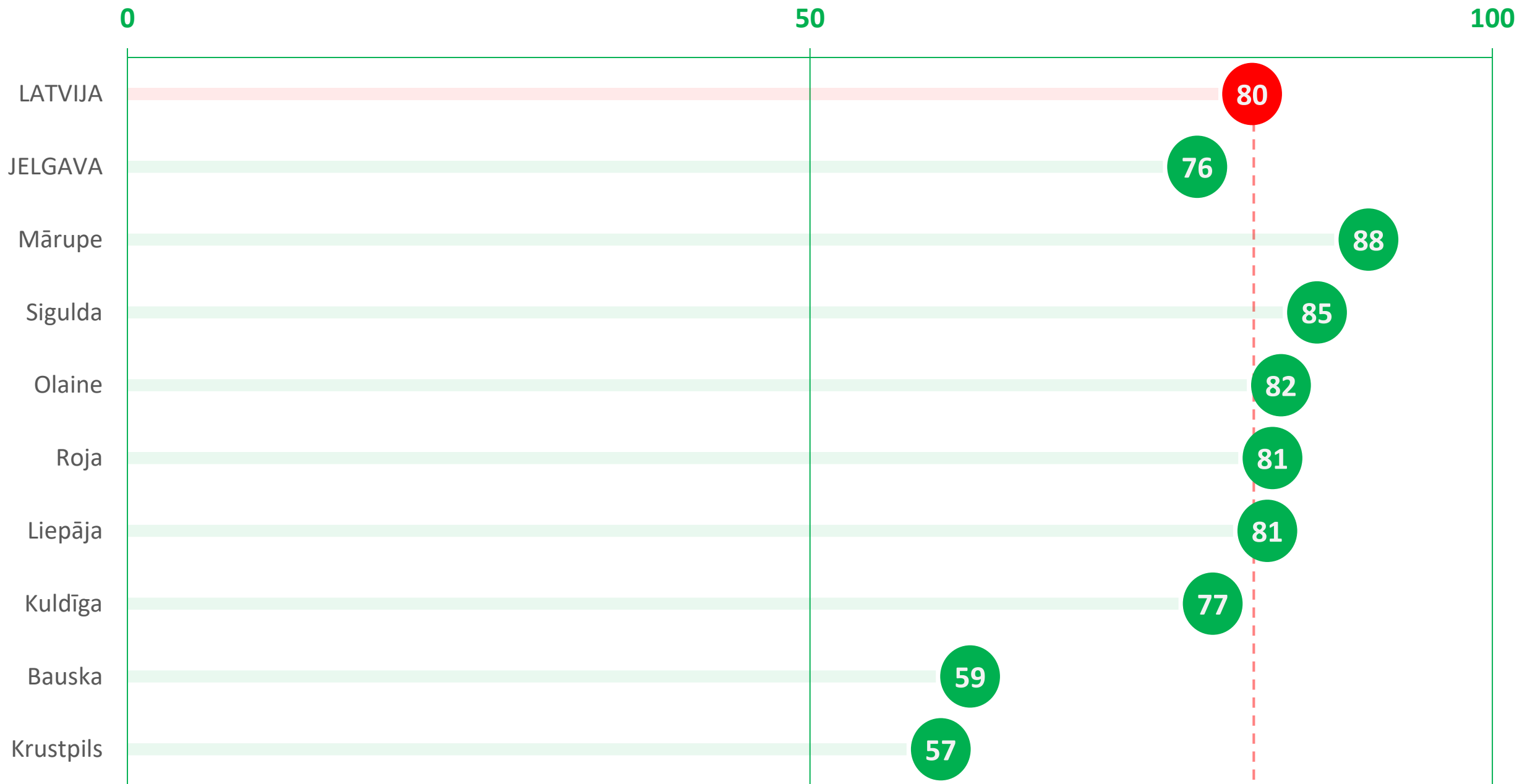

JAUNIEŠU VIEDOKLIS PAR SAVU PAŠVALDĪBU

Jauniešu apmierinātība ar savu pašvaldību kā vietu, kur dzīvot, strādāt, pavadīt brīvo laiku

Attēlots to jauniešu īpatsvars (%), kuri novērtē, ka ir apmierināti ar savu novadu kā vietu, kur dzīvot, strādāt un pavadīt brīvo laiku.

Kādēļ nav apmierināti ar savu pašvaldību?

Nav, ko darīt brīvajā laikā

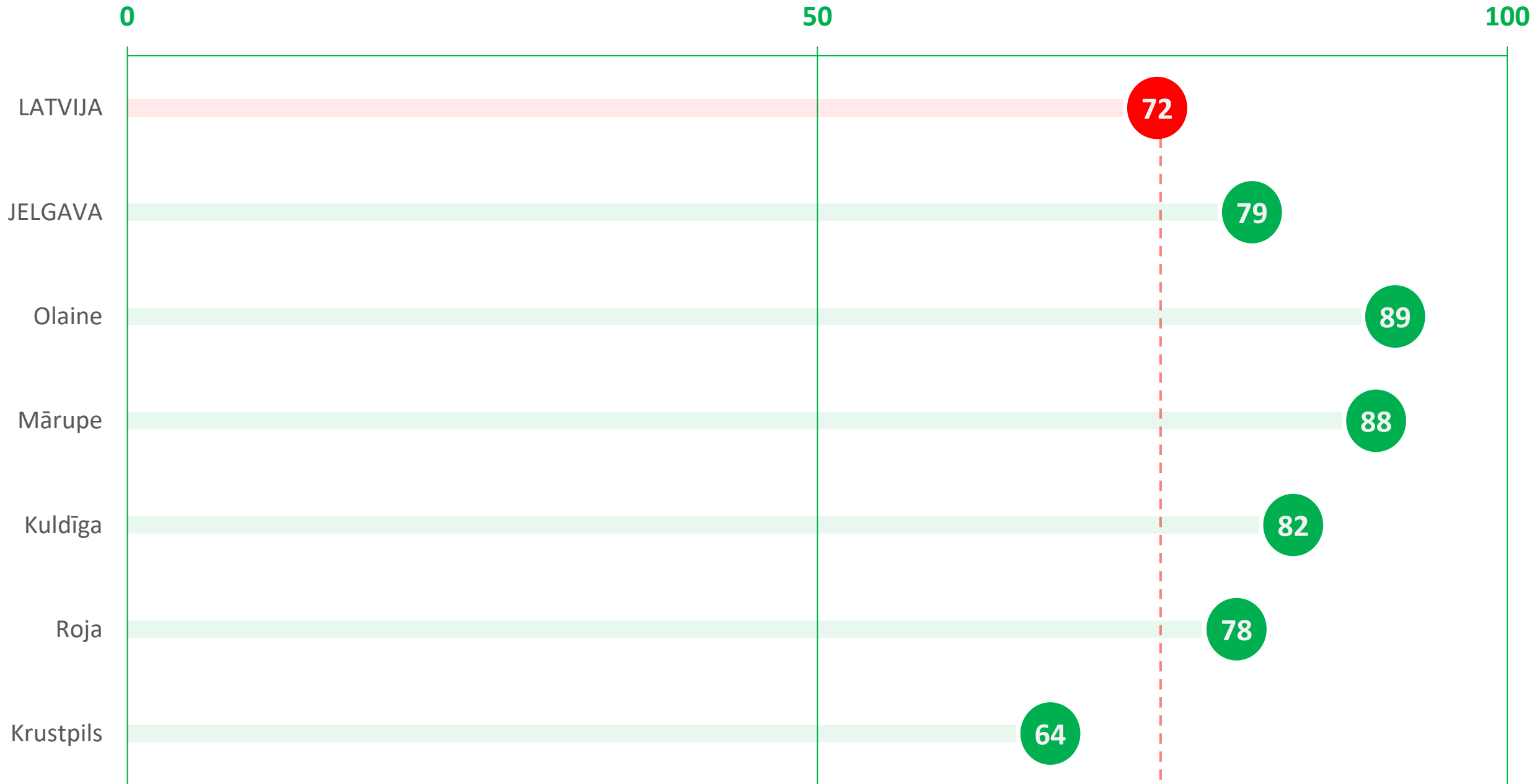
Nav atpūtas, izklaides vietu

Nav darba iespēju

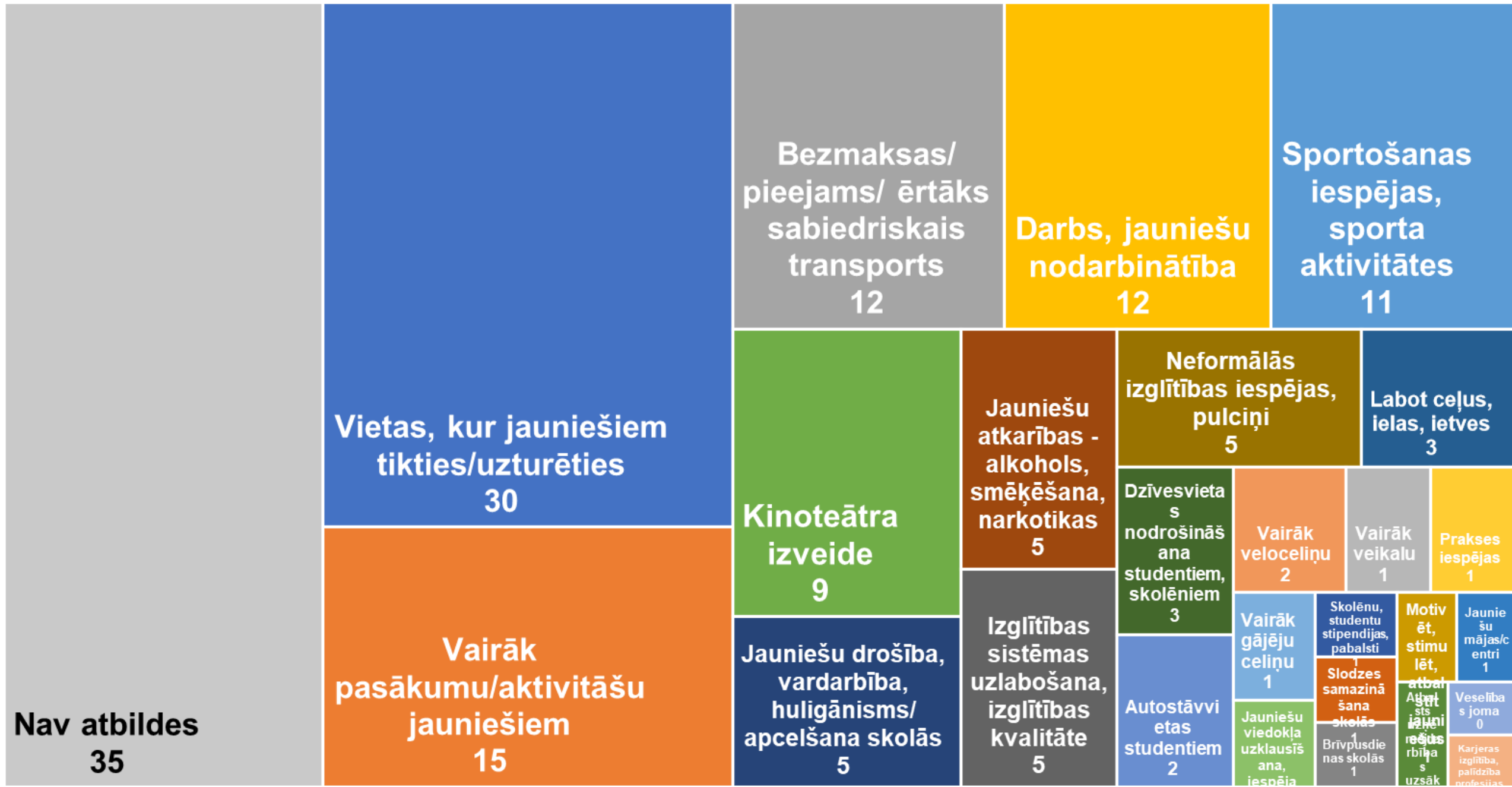
1/10 jauniešu

Pilsētas/novada draudzīgums jauniešiem

Attēlots to jauniešu īpatsvars (%), kuri novērtē, ka pilsēta/novads ir draudzīgs jauniešiem.

Pašvaldībā risināmie jautājumi jaunatnes jomā: Jauniešu viedoklis (%)

KOPSAVILKUMS

Jauniešu aktualizētās vajadzības & vēlmes

Mazākas iespējas iesaistīties:

jauniešu projektos;
brīvprātīgajā darbā;
NVO;
arī tālākizglītībā;
arī mākslinieciskajā pašdarbībā.

Jaunieši neizmanto visas jau pieejamās iespējas.

lemeslu versijas;
neinteresē esošais piedāvājums
VAI arī esošais piedāvājums neatbilst visām jauniešu mērķgrupām pēc vecuma, interesēm, arī ikdienas valodas.

Mazākas iespējas saņemt palīdzību sarežģītās, problemātiskās situācijās (psiholoģiskais atbalsts/ krīzes atbalsts).

Nedrošība par iespējām atrast darbu un iespējām izvēlēties sev tīkamu profesiju/ nodarbošanos.

Ne tik sekmīgi sasniegtas mērķgrupas:

jaunieši, kas mācās profesionālajās vidusskolās un tehnikumos;
tie, kas šobrīd nemācās un nestudē;
tie, kuru sarunvaloda ir krievu valoda.

Jaunieši vēlas:

vietas, kur jauniešiem uzturēties (telpas & ārtelpas);
pasākumi tieši jauniešiem;
pieejamāks sabiedriskais transports (lētāks, ērtāks);
Nodarbinātības (+prakses) iespējas;
kino, koncerti, teātris;
bezmaksas/lētākus pasākumus;
tālākizglītības iespējas;
plašākas sportošanas iespējas.

**KONTEKSTAM:
JAUNATNES POLITIKA UN
DARBS AR JAUNATNI
LATVIJAS PAŠVALDĪBĀS**

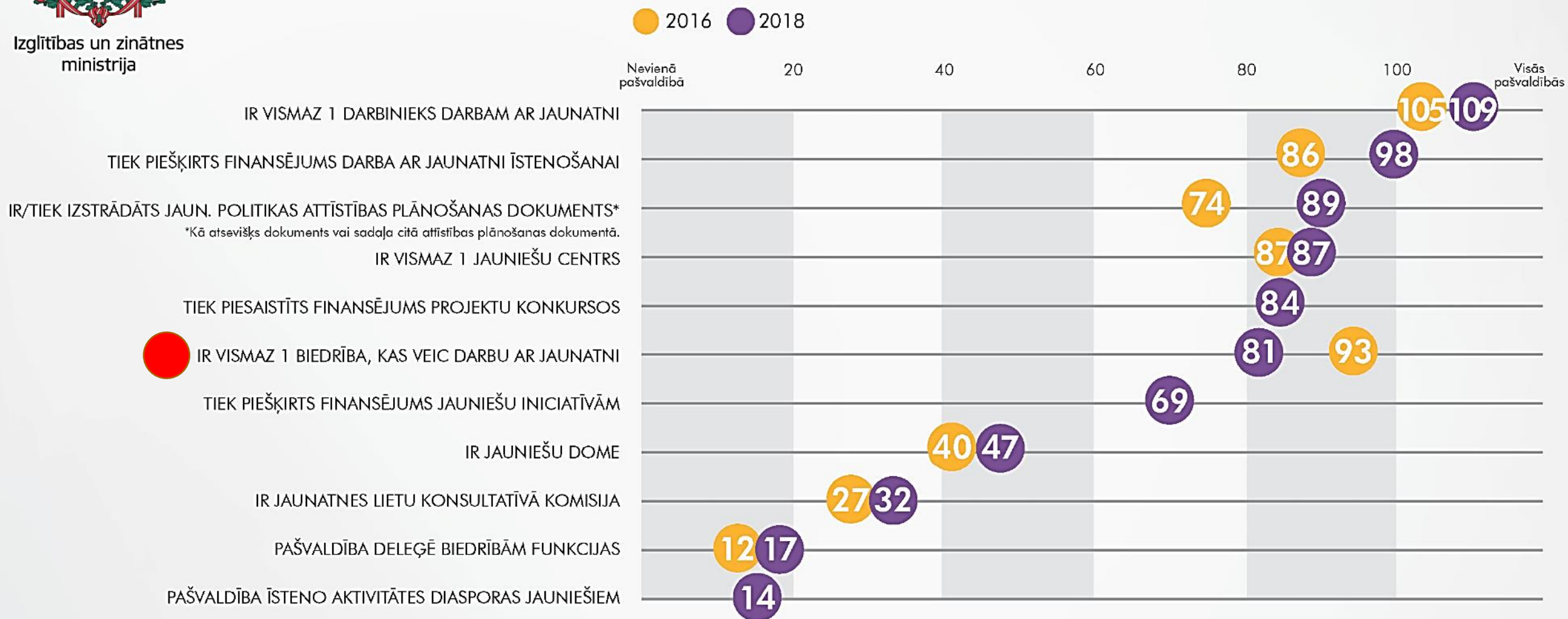

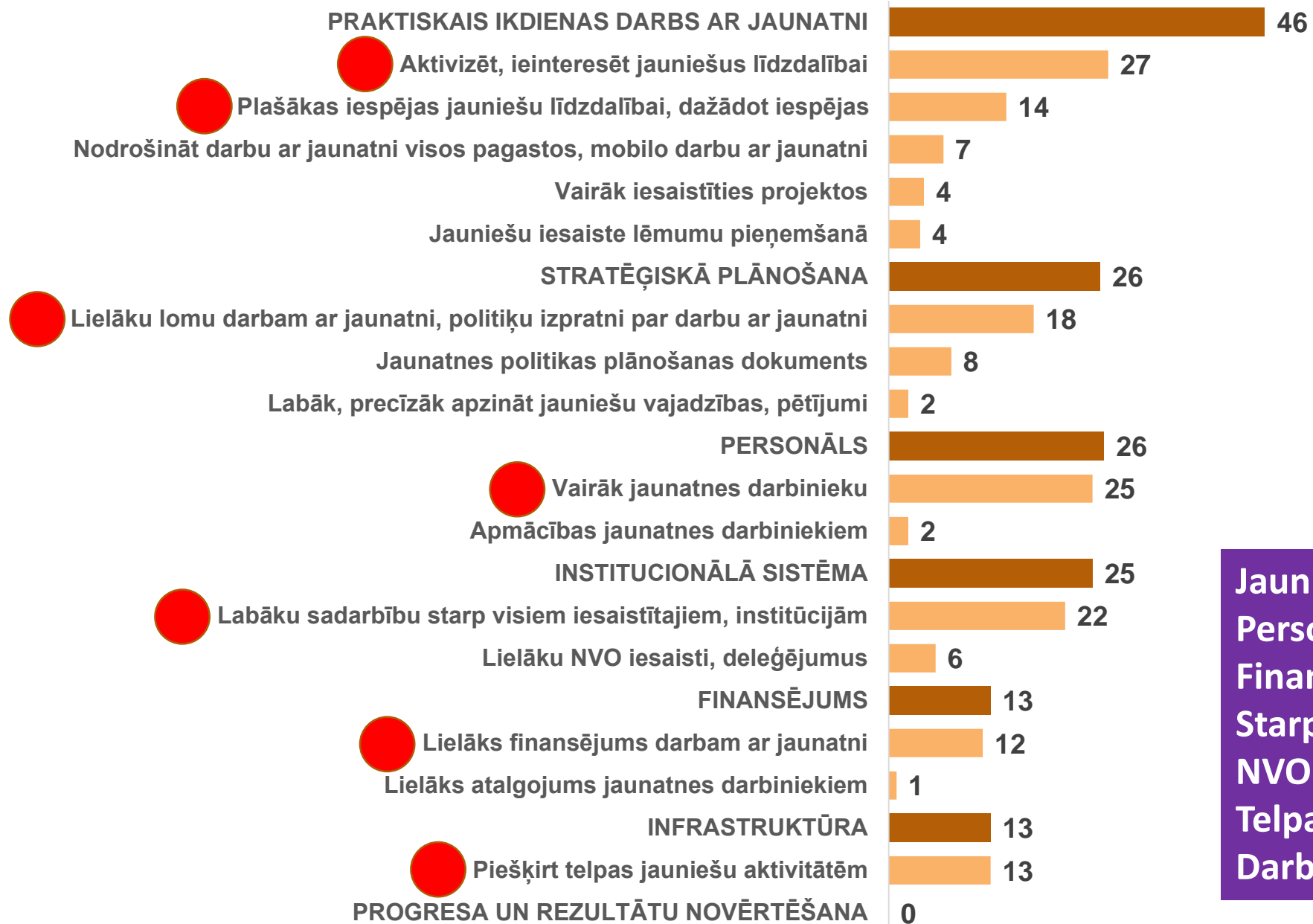
Izglītības un zinātnes
ministrija

DARBS AR JAUNATNI PAŠVALDĪBĀS

Kādus uzlabojumus būtu nepieciešams veikt darbā ar jaunatni Jūsu pašvaldībā? (%)

Darba ar jaunatni praktiķu aptauja 2019.g. IZM

Jauniešu aktivitāte / līdzdalība
Personāla pietiekamība
Finansējuma pietiekamība
Starpinstitucionālā sadarbība
NVO iesaiste
Telpas jauniešiem
Darba ar jaunatni atzīšana

The background features a white space with scattered, semi-transparent, multi-colored 'x' marks. On the left, there are large, overlapping geometric shapes in yellow and magenta. On the right, there are shapes in light blue and dark blue. A dark grey rocket icon is positioned in the upper right quadrant.

Veiksmi!